

Na podlagi desetega odstavka 6. člena, sedmega odstavka 15. člena, drugega odstavka 18. člena in drugega odstavka 20. člena Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18) ter za izvrševanje 49. člena Zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 45/04 – ZdZPKG, 62/04 – odl. US, 93/05 – ZVMS, 90/12 – ZdZPVHVVR in 22/18) ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano izdaja

Pravilnik o ukrepih v zvezi s steklino pri živalih

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik ureja izvajanje Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/689 z dne 17. decembra 2019 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih boleznih s seznama in porajajočih se boleznih (UL L št. 174 z dne 3. 6. 2020, str. 211), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/881 z dne 23. marca 2021 o spremembi Delegirane uredbe (EU) 2020/689 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil za spremljanje, programe izkoreninjenja in status prost nekaterih boleznih s seznama in porajajočih se boleznih (UL L št. 194 z dne 2. 6. 2021, str. 10), (v nadaljnjem besedilu: Delegirana uredba 2020/689/EU) v delu, ki se nanaša na izvajanje ukrepov v zvezi z okužbo z virusom stekline (v nadaljevanju: RABV) in statusom države, proste okužbe z RABV.

2. člen (status države, proste okužbe z RABV)

- (1) V skladu s 36. členom Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“) (UL L št. 84 z dne 31. 3. 2016, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/361 z dne 28. novembra 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta glede pravil o uporabi nekaterih zdravil za uporabo v veterinarski medicini za preprečevanje in obvladovanje nekaterih boleznih s seznama (UL L št. 52 z dne 20. 2. 2023, str. 1) ima Republika Slovenija priznan status države, proste okužbe z RABV.
- (2) Za ohranjanje statusa v skladu z 81. členom Delegirane uredbe 2020/689/EU Republika Slovenija izvaja naslednje ukrepe:
 - a) preventivno cepljenje psov proti steklino;
 - b) spremljanje s ciljem zgodnjega odkrivanja boleznih;
 - c) ukrepe ob sumu ali potrditvi stekline.

3. člen (preventivno cepljenje psov)

- (1) Za izvajanje točke (a) prvega odstavka 32. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU morajo lastniki psov zagotoviti, da so psi cepljeni proti steklino. Prvo cepljenje mora biti opravljeno v starosti psa od 12 do 16 tednov.
- (2) Pred prvim cepljenjem mora biti pes označen in vpisan v centralni register hišnih živali v CIS VET (v nadaljnjem besedilu: CRHŽ) v skladu s predpisi, ki urejajo zaščito živali.

- (3) Cepljenje proti steklini se izvaja v skladu z zahtevami iz Priloge III Uredbe (EU) št. 576/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o netrgovskih premikih hišnih živali in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 998/2003 (UL L št. 178 z dne 28. 6. 2013, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/1933 z dne 14. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 576/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s pravili za netrgovske premike hišnih ptic z ozemlja ali iz tretje države v državo članico (UL L št. 396 z dne 10. 11. 2021, str. 4), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2013/576/EU).
- (4) Cepljenje opravljajo veterinarske organizacije in podatke o opravljenih cepljenjih vnesejo v CRHŽ v sedmih delovnih dneh po opravljenem cepljenju.
- (5) Podatke o opravljenem cepljenju veterinarska organizacija vpiše tudi v veterinarski dokument, ki mora spremljati psa.
- (6) Podatki o opravljenem cepljenju, ki jih veterinar vnese v CRHŽ, zajemajo:
 - a) datum cepljenja;
 - b) podatke o uporabljenem cepivu (ime cepiva, naziv proizvajalca, serijska št. cepiva, rok uporabnosti cepiva);
 - c) ime veterinarja, ki je cepljenje opravil;
 - d) datum naslednjega cepljenja, ki se določi skladno z navodili proizvajalca.
- (7) Če lastnik psa s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji opravi cepljenje proti steklini v drugi državi, mora najpozneje v 30 dneh od opravljenega cepljenja veterinarski organizaciji s koncesijo po zakonu, ki ureja veterinarstvo (v nadaljnjem besedilu: veterinarska organizacija s koncesijo), predložiti dokazilo o opravljenem cepljenju. Veterinarska organizacija s koncesijo cepljenje vnese v CRHŽ.
- (8) Če je pri psu na predviden datum cepljenja ugotovljeno zdravstveno stanje, zaradi katerega je na podlagi navodila proizvajalca cepiva cepljenje kontraindicirano, odlog cepljenja in predviden nov datum cepljenja v CRHŽ vpiše veterinar veterinarske organizacije.

4. člen (spremljanje)

Za izvajanje 81. člena v povezavi z oddelkom 2 poglavja II dela I Priloge V Delegirane uredbe 2020/689/EU ali točke a) prvega odstavka 34. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU spremljanje s ciljem zgodnjega odkrivanja stekline zajema:

- preiskave vseh živali, pri katerih na podlagi kliničnih znakov oziroma epidemioloških podatkov ni mogoče izključiti suma na steklino;
- preiskave vseh najdenih povozenih ali poginulih lisic in šakalov, ki jih odpelje Veterinarsko higienska služba Nacionalnega veterinarskega inštituta (v nadaljnjem besedilu: VHS);
- preiskave divjih živali, ki so ranile ljudi, če so bile usmrčene oziroma so na voljo za preiskave.

5. člen (opredelitev primera)

Za izvajanje 9. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU je opredelitev primera stekline določena v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

6. člen (prijava suma)

- (1) Vsak, ki na podlagi opredelitve suma iz 1. točke Priloge 1 postavi sum na steklino, mora kakor hitro je to izvedljivo, sum prijaviti veterinarski organizaciji ali OU Uprave. Če je bila prijava podana veterinarski organizaciji, mora ta nemudoma obvestiti pristojni OU Uprave.
- (2) Veterinarska organizacija ob sumu, da se je pojavila steklina pri gojeni živali, brez odlašanja potrdi ali ovrže sum na steklino v skladu s 1. točko Priloge 1 in o tem nemudoma obvesti pristojni OU Uprave.

7. člen
(ukrepi ob sumu pri gojeni živali)

Za izvajanje točke c) 35. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU se ob sumu na steklino pri gojeni živali odredi enega ali več naslednjih ukrepov za zmanjšanje tveganja nadaljnega prenosa stekline na ljudi ali živali:

- a) veterinarska organizacija s pisnim navodilom imetniku živali določi osamitev sumljive živali do odločitve uradnega veterinarja o nadaljnjih ukrepih. Če žival v tem času pogine, mora veterinarska organizacija nemudoma poslati glavo ali celo truplo živali v preiskavo na steklino na NVI;
- b) če klinično zdrav pes ali mačka poškoduje človeka in je ta človek v skladu s zakonom, ki ureja nalezljive bolezni napoten v antirabično ambulanto, ta v primeru suma obvesti uradnega veterinarja, ki odredi desetdnevni nadzor živali po ugrizu. Skrbnik živali mora imeti v tem času psa ali mačko doma pod nadzorom, tako da se prepreči kontakt z drugimi živalmi in ljudmi, ali pa se, če to ni mogoče, navedena žival v tem času namesti v prostorih veterinarske organizacije, kjer mora biti ločena od ostalih živali. V času nadzora mora skrbnik živali zagotoviti klinični pregled živali, ki ga opravi veterinar veterinarske organizacije s koncesijo in sicer vsaj deseti dan po povzročitvi poškodbe. Rezultate teh pregledov veterinar vpiše v CRHŽ. Če v tem času žival pogine ali se pri živali pojavijo klinični znaki, na podlagi katerih bi lahko posumili na steklino, se žival usmrti in pošlje v preiskavo na steklino. Če žival deseti dan po ugrizu ne kaže kliničnih znakov, na podlagi katerih bi lahko posumili na steklino, se sum na steklino ovrže.

8. člen
(ukrepi ob sumu pri divji živali)

- (1) Za izvajanje točke c) 35. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU OU Uprave zagotovi odvoz trupla in preiskavo na steklino, če se postavi sum na steklino pri divji živali, ki je poginila. Če je žival še živa, OU Uprave po prijavi suma obvesti:
 - če gre za divjad, upravljavca lovišča ali lovišča s posebnim namenom oziroma lovskega inšpektorja v skladu z 42. členom Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22) ali
 - če gre za zavarovano prostoživečo živalsko vrsto, ministrstvo, pristojno za ohranjanje narave, v skladu s 7. členom Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19), ki zagotovita odstrel.
- (2) Odvoz trupla in preiskavo na steklino zagotovi OU Uprave.

9. člen
(ukrepi po potrditvi stekline pri gojeni živali)

Za izvajanje točke c) 36. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU uradni veterinar po potrditvi bolezni v skladu z 2. točko Priloge 1 opravi epidemiološko poizvedbo, da se ugotovi možen vir okužbe in epidemiološke povezave ter odredi naslednje ukrepe:

- a) prepoved premikov dovzetnih živali iz obrata;
- b) pokončanje epidemiološko povezanih živali in preiskave za izključitev oziroma potrditev stekline pri teh živalih;
- c) cepljenje proti steklini ostalih dovzetnih živali v obratu;
- č) drugi potrebni ukrepi za preprečevanje širjenja stekline iz obrata.

10. člen

(ukrepi po potrditvi stekline pri divji živali)

- (1) Za izvajanje točke c) 36. člena Delegirane uredbe 2020/689/EU Uprava po potrditvi bolezni pri divji živali v skladu z 2. točko priloge 1 opravi epidemiološko poizvedbo, da se ugotovi možen vir okužbe in epidemiološke povezave ter:
 - a) pripravi program izkoreninjenja stekline v skladu z 32., 33. in 34. členom Delegirane uredbe 2020/689/EU;
 - b) pripravi in zagotovi izvedbo peroralnega cepljenja lisic proti steklini;
 - c) odredi druge potrebne ukrepe za preprečevanje širjenja stekline.
- (2) Če se na podlagi epidemiološke poizvedbe in preiskav iz prejšnjega in tega člena ugotovi, da okužba pri gojeni živali ne izvira iz Republike Slovenije (uvožen primer) in so izpolnjeni pogoji iz 2. točke Oddelka I Poglavlja 2 Dela I Priloge V Uredbe 2020/689/EU, Republika Slovenija obdrži status iz 2. člena tega pravilnika in priprava programa izkoreninjenja ni potrebna.

11. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o ukrepih za ugotavljanje, preprečevanje širjenja in zatiranje stekline (Uradni list RS, št. 98/13 in 81/16).

12. člen

(končna določba)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-237/2023

Ljubljana, dne

EVA 2023-2330-0077

Irena Šinko

ministrica za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

Priloga 1: Opredelitev primera stekline pri živalih

1. Sum na steklino

Pri živali, pri kateri se pojavi kateri od naslednjih znakov, lahko sumimo, da ima steklino:

- hiper-salivacija,
- paraliza,
- letargija,
- neizzvana nenormalna agresivnost (npr. neizzvan ugriz več ljudi ali, živali ali stvari in predmetov),
- nenormalno vedenje (npr. dnevna aktivnost nočnih vrst).

Sum na steklino postavimo na podlagi kliničnih znakov v povezavi z rezultati epidemiološke poizvedbe in anamnestičnimi podatki, ki se nanašajo na (zanesljive) podatke o stiku s sumljivo živaljo ali živaljo, pri kateri je bila potrjena steklina ali z živaljo, ki je poginila ali bila usmrčena v petih dneh po nastopu kliničnih znakov.

Pri klinično zdravih psih in mačkah, ki so poškodovali ljudi, se sum ovrže, če so rezultati epidemiološke poizvedbe iz prejšnjega odstavka ugodni in je rezultat zaščitnega titra enak ali večji od 0,5 IU/ml.

Stekline ni mogoče potrditi samo na podlagi kliničnih znakov.

2. Potrjen primer stekline

Sum na steklino, ki je potrjen z laboratorijskimi preiskavami. Preiskave za laboratorijsko potrditev stekline so določene v diagnostičnem priročniku Svetovne organizacije za zdravje živali (WOAH), ki je dostopen na spletni strani v angleškem jeziku: https://www.woah.org/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahm/3.01.18_RABIES.pdf in v protokolih referenčnega laboratorija EU za steklino (EURL), ki so dostopni na spletni strani EURL v angleškem jeziku: <https://eurl-rabies.anses.fr/en/minisite/rabies/methods>.

3. Ni primer stekline

Sum na steklino, ki ni potrjen z laboratorijskimi preiskavami ali epidemiološko preiskavo po osamitvi sumljive živali v skladu s 6. členom tega pravilnika.